

Jack London

Autor: Sinclair Jenkins

Většina Američanů nejspíš zná Jacka Londona jako autora povídky *Jak rozdělát oheň*, přímočarého vyprávění o souboji jednoho muže s drsnou aljašskou zimou. Povídka poprvé vyšla už v roce 1902, ve své nejznámější verzi pak o šest let později. Považuji ji za skvělý úvod do Londonovy tvorby, jeho zájmů i náhledu na život. Londonovo dílo vynikajícím způsobem ztělesňuje ideál „silného (nebo lépe možná ‚vyplněného námahou‘) života“ amerického prezidenta Theodora Roosevelta. V jeho příbězích ošlehaní muži směle vzdorují přírodě, nepřízni osudu nebo nebezpečným nepřátelům

Jack London ale zdaleka nebyl jen spisovatel dobrodružných příběhů. Během svého nedlouhého života (1876-1916) byl London nejen námořníkem na obchodní lodi, profesionálním autorem, ale také revoluční socialista, autor knihy *Jak jsem se stal socialistou*. Konečně byl Jack London také **rasový realista**. Všichni jeho hrdinové jsou houževnatí běloši a London sám hájil zájmy amerického dělnictva – ovšem jen bělošského – proti tomu, co vnímal jako kapitalistický útlak. Ostře kritizoval volnotržní vykořisťování bílých pracujících:

Americký dělník, odměňovaný za své dovednosti a nezměrnou píli i pracovní nasazení čtyřmi a půl dolary na den, proslul jako stávkokaz z nutnosti (tak zvaných) stávkokazů, ochotných nahradit ho za almužnu 90 centů za ještě delší pracovní den. V tomto konkrétním případě pětice čínských kuliů, kteří pracovali déle, vytvořila za peníze svého zaměstnavatele menší hodnoty než jediný americký dělník. 1]

London, sám z dělnických vrstev, dobře znal důvody „nesmiřitelného nepřátelství dělníka k jinému, ochotnému pracovat déle nebo laciněji“. 2] Kvůli takovéto konkurenci se pracující musí vzdát „svého přístřeší i stravy“, 3] aby si práci udržel. V našem světě globalizace a masové nebělošské imigrace se problémy, které London popisoval v roce 1904, snad ještě prohloubily. Někdejší průmyslové srdce naší země je plné bělochů z pracujících vrstev, kteří podléhají různým formám „smrti ze zoufalství“, protože nemohou najít práci, míří na ně zloba mediální třídy, a tak polykají léky na předpis, chrlené zkorumpovanými farmaceutickými giganty. London nás ale může o skutečně mužném životě a boji za své přesvědčení naučit

mnohé.

John Griffith Chaney se narodil 12. ledna 1876 v San Franciscu jako nemanželský syn Flory Wellmanové. Většina historiků se domnívá, že jeho otcem skutečně byl potulný astrolog William Chaney. Ten Floru tlačil k potratu, žena s rodinnými kořeny mezi osadníky, kteří se v 17. století usadili v puritánské kolonii na březích Massachusettské zátoky, však odmítla. Po Jackově narození matka odložila dítě do péče černošské chůvy a bývalé otrokyně na virginských plantážích jménem **Virginia Prentissová**. Mladý Jack ve svém životě postrádal otcovskou postavu – a vlastně i příjmení – dokud se Flora neprovdala za zmrzačeného veterána občanské války jménem John London.

Rodina se záhy přestěhovala na druhý břeh **Sanfranciského zálivu** do Oaklandu. Jack se vzdělával převážně neformálně, hltal díla z veřejných knihoven, z nichž si dělal poznámky třeba ve výčepu Heinhold's First and Last Chance. Ve čtrnácti odešel z domova. Kradl ústřice a pracoval pro federální rybářskou stráž. Na obchodní lodi se plavil do Japonska. Jezdil v nákladních vlacích spolu s vandráky. Pochodoval v řadách Kellyho **Průmyslové armády**, jednoho z protestních hnutí tvořících Coxeyho armádu, složenou z nezaměstnaných, kteří protestovali a demonstrovali proti dopadům **Paniky roku 1893**.

V devatenácti London za jediný rok zvládl celé čtyřleté středoškolské, čímž si zajistil místo na Kalifornské univerzitě v Berkeley, mladý tulák však studia po roce přerušil a nechal se strhnout zlatou horečkou na Klondiku. Zde však nezbohatnul a proto se rozhodl psát. Až do své smrti v roce 1916 v pouhých 40 letech se pak London živil psaním básní, povídek, románů a novinových článků – v Mandžusku se pohyboval mezi příslušníky japonské Imperiální armády a po vypuknutí **konfliktu s Rusy** se stal nejvýznamnějším americkým válečným zpravodajem. Nabytí přesvědčení, že Japonci se záhy pokusí vytlačit bělochy z jejich asijských držav a kolonií a že konečný triumf si vybojuje Čína, která se podle něj měla do roku 1976 stát jedinou světovou supervelmocí. 4]

Roku 1910 shrnul London své fantaskní představy o budoucnosti Asie v článku pro *McClure's Magazine* nazvaném „The Unparalleled Invasion“ (Nevídaná invaze): Čína podle něj projde pod japonským dohledem modernizací, následně se proti svým učitelům obrátí, porazí je a ovládne i Koreu, Formosu (Tchaj-wan) a další části východní Asie. Následně Číňané začnou ohrožovat evropské kolonie. V milionových počtech (včetně pátých kolon) zaplaví Hongkong, Singapur i nizozemskou Východní Indii. Západní velmoci s pomocí (překvapivě) osmanských Turků biologickými zbraně miliony Číňanů pobijí, a tak jejich rozpínavost zarazí. Obrodit se Říše středu má v roce 1982, kdy zemi obsadí evropské mocnosti a smísí se s domácím obyvatelstvem. Vznikne rasově smíšený stát v čele s bělochy. 5]

Jako korespondent z rusko-japonské války napsal London mj. článek „Yellow Peril“ (Žlutá hrozba), kdo se nechal mj. slyšet: „Náboženstvím Japonců v podstatě je uctívání státu samotného.“ 6] To podle něj ostře kontrastuje se Západem, jehož bělošští obyvatelé jsou díky vlivu křesťanství „rasou usilující o práva“. 7] Uzavírá varováním: „Žádné rasové dobrodružství nevytrvá příliš dlouho ani nedosáhne svých vytčených cílů, nespočívá-li na hlubších základech, než jaké nabízí pouhá materiální prosperita.“ Dostatečná podle něj není ani

„oslava rasy“, k ovládnutí světa je třeba ještě cosi víc. 8]

V jiné své knize, *Vzbouření na Elsinore*, 9] London velice živě píše o rasových odlišnostech i hrdosti. Vypravěč cestuje na lodi Elsinore, když její barevná, rasově smíšená posádka vyvolá vzpouru. Hrdina se přidává na stranu důstojnického sboru proti vzbouřencům, jejichž útoky pomáhá několik dní odrážet. Mezi obleženými bělochy je i kapitánova dcera, do které se zamiluje. Povstalci slibují, že pokud se vzdají, nic se jim nestane, pokud ale budou nadále vzdorovat, hrozí brutálním násilím:

A častokrát v mém mozku vzplanulo vidění toho všeho, co jsem četl a slyšel o povstání proti vyslanectvům v Pekingu a o záměrech bělochů s jejich ženami při událostech, když žluté hordy prorazily poslední obrannou čáru...

A poznal jsem v brzku jeho vztek. Nebyla to obyčejná zloba, nýbrž zcela chladnokrevná pomstyctivost. Zachytil jsem svým duševním zrakem vidění povýšeného místa, na kterém jsme seděli po celá staletí, ovládající všechny země, všechna moře. Spatřil jsem ve svých myšlenkách celé naše pokolení i s našimi ženami, jak tone v bezradných nadějích a v posledních citech vzrušení, jak jest uzavřeno v horských pevnostkách, jak se prosekává v houštinách džunglí a jak klesá dolů do hlubin moří na palubách stroskotaných lodí. A majíce neustále své ženy po boku, ovládali jsme bestie. (Praha, 1923, přel. M. Mašková)

Londonovi ovšem neunikala ani ošemetnost a nejistota postavení bílého muže:

Ano, jsem z rodu vymírajícího bledého plemene a jsem mužem a sedím na povýšeném místě a podrobuji hrubé bytosti svojí vůli; ale jsem také milenec a miluji královskou ženu ze svého vlastního vymírajícího pokolení a oba ovládáme a budeme ovládati povýšené místo nadvlády a budeme rozkazovati tak dlouho, pokud naše plemeno na této zeměkouli nezahyne.

Na socialistu úvahy poněkud nezvyklé... Zatímco tehdejší socialisté evropský imperialismus nenáviděli, pro Londona byl přirozeným důsledkem bělošské nadřazenosti. 10] Socialismus pak považoval za nejlepší formu vlády pro vyššího člověka – bílého člověka.

Byť London Karla Marxe četl, jeho vlastní pojetí socialismu bylo dosti neortodoxní. Román *Železná pata* (1908) se odehrává v dystopické Americe ovládané nemilosrdnou oligarchií. Ernest Everhard, socialistický revolucionář a hlavní hrdina knihy, patří k nejotevřeněji „nadčlověčím“ postavám v dějinách literatury. Je to „od přírody aristokrat“ a „plavá šelma, tak jak ji popisuje Nietzsche“. 11] I Londonův současník H. G. Wells ve své *Moderní utopii* prosazoval myšlenku elitní „samurajské“ vrstvy vědců a inženýrů coby socialistického předvoje. Toto hnutí tak svým způsobem předznamenalo fašismus, který vyrostl

z nietzscheovského socialismu počátku 20. století.

Tento politický směr navzdory své zdánlivé nesmyslnosti (Nietzsche socialismus označil za „tyranidu nejnižších a nejloupežjších“) přitahoval muže jako London, pro něž byl třídní boj mužným počinem, v níž mohou uspět jen silní a inteligentní „aristokraté od přírody“, kteří se postaví za evropské a americké otroky mzdy.

Moderní disidenti nemohou Londonovy hrdiny než obdivovat: rázní běloši bojující za „obyčejného člověka“ nebo proti zběsilosti živelů. I my bychom měli následovat přirozené aristokraty mezi námi, kteří předkládají smysluplnou vizi budoucnosti našich lidí. A samozřejmě musíme stejně jako London zachovávat realismus v otázkách rasy. London dříve než většina viděl, že z Dálného východu přijde výzva západní dominanci. Více než století od vydání „Yellow Peril“ si to konečně začínají uvědomovat i Američané.

Pomineme-li ale politiku, jsou knihy Jacka Londona ryzím požitkem. Jako vynikající spisovatel se nikdy nemusel spoléhat na politiku, aby vykouznil skvělý příběh. Prožil život plný dobrodružství a služby obyčejnému člověku. Vypracoval se z bídnych poměrů, a tak ztělesňoval americký ideál – přesto ale nikdy nezapomněl ani na význam rasové identity.

Poznámky:

1] London, Jack, “The Scab,” *The Atlantic Monthly*, January 1904.

2] Ibid.

3] Ibid.

4] Metraux, Daniel A., “Jack London Reporting from Tokyo and Manchuria: The Forgotten Role of an Influential Observer of Early Modern Asia,” *Asia Pacific: Perspectives*, Vol. VIII, No. 1 (June 2008), s. 2.

5] London, Jack, “The Unparalleled Invasion,” *The Strength of the Strong*, www.london.sonoma.edu.

6] London, Jack, “Yellow Peril,” *Revolution and Other Essays*, www.london.sonoma.edu.

7] Ibid.

8] Ibid.

9] London, Jack, *The Mutiny on the Elsinore* (New York: The Macmillan Company, 1914): 353.

10]: London, Jack, “Letter of Resignation from the Socialist Party, Honolulu, Hawaii, 1916 March 7”.

11] London, Jack, *The Iron Heel* (Norwood, MA: Norwood Press, 1908): 6.

Esej Sinclaire Jenkinse **Jack London: Socialist and Racialist** vyšla na stránkách American Renaissance 14. ledna 2020.